

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 233

[S.l.], [9. Jh.]

Hilduinus, Passio Sancti Dionysii Areopagitae Episcopi Parisiensis

[urn:nbn:de:bsz:31-1709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1709)

PASSIO SANCTI IOHANNIS COMPANIS SOCIIS SUIS ;

Post beatam & gloriosam resurrectionem dOMINI
IESUUS CHRISTI quocumque di templum iudaica
ca impietate resolutum diuina potentia
se in aeduo suscitauit & caro humilita
tis nOSTRAE. in xPO supra omnem celi mili
tiam supra omnes ordines angelorum.
ad petrum est pROCEPTUUS & decimo
post die apOSTOLORUM pROCEPTUUS sPIRITUS SANCTUS
sANCTUS in laqueo ut ligandi soluendiqUE accipe
rINT potestatem adque sic pROCEPTUUS incun
ctor & de sigNO pROCEPTUUS dOMINI huius confu
tio comMEAVIT. NecmINUS anno ab urbe con
ditAE octingentissimo octavo nero cae
sar quintus ab augusto cePTUUS est prin
cipALIS. Beatus itaqUE petrus apOSTOLUS.
cum reliqui apOSTOLIS distRIBUTIS sibi terrarUM
pROCEPTUUS in buendum omni creaturAE
euANgelium suscipissent ipse ad cor conRO
mEN diuinitus impERUUS distRIBUTIS ut
qui pROCEPTUUS erat in ordine potestatis primus
est & in certamine passionis. Etque auctor

maioribus obligabatur erroribus maioribus ne-
cessario erant remedia adiuvantia; Et ubi erant culpe
gravior ibi esset gratia maior; Namque ut dicitur tunc
cum impius simus per orbem terrarum iniqui; imperatorum iura laxa
atque & furor crudelitatis eius dicitur rebus in christi fa-
mulos ebullisse & quocirca decimo crudelissimi imperii
sui anno beatus Petrus & Paulus felici cruce da-
natos pro trophæo maris tyri dignos transmissit
caelis superos; Namque priusquam beatus Petrus & Paulus
amphum maris tyri evocasset & caelos beatus de-
cimus hanc potestatem accepit dicens; Sicut ad nomen
meum ihesu christo ligati erunt soluti erunt; mihi est indulgentia
potestatis accipere hanc potestatem auctoritate; tunc cessato-
ribus & eternum confertur donum ut quaeque ligata fuerint
interris ligatae sint & in caelis & quaeque soluti erunt in terra
soluti erunt esse uideantur & in caelis; Hac potestatem
directam successorum ecclesiae perfectam antestati-
tatem & dignum reliquit heredem; His ita de ordine
temporum & apostolicis potestatibus breuiter
reversatis ad beatissimi uirum dyonisiu ceretiminum
narraturus accedam; Ut superius iam de ordine
temporum pauca digessimus post ihesu christi dominum

42
gloriosam resurrectionem. cum beatus paulus apostolus p
graciam scilicet ab errore infidelium ad uicem sa
lutis regressus fidem quam ante expugnauerat. p
fide post modum religione sequere cur. ^{cu} Act. 13
dominicis instructis uox electionis esset in gentibus;
et christi nomen ignotis gentibus; praecepi carere aduenit
athenis; ibique seminum dyonysium gentibus; inueni
ent erroribus; implicatum ad uiam salutis conuersum. &
sacri baptismatis unda penitentium diuinis eum illico
sanationis informauit. Cumque uicem ambulorum
adque sinceram sinceritatem. & eius pectore scilicet gratia
funditur sepullis & pulcrum germen nouae segetis.
pulchrum ad tollere & cetera diuini uerbi semine
rudibus; cepti mentibus; erogari. Cumque uicem celesti
bus cotidie christi miles desideris estuaret & superna
se ubique gratia praesente dum rura pontica sul
catur ut ingrediatur romae caelitus domini dilectus
adgressus. Qui ut superius dictum est beatum
demenem apostolica inueniens praeceditum
potestate ab eo est continuo digno cum honore
susceptus. Per idem tempus cum beatus uir dyo
nysius beatissimi demetrii cotidie uestigis.

Supplicatio in hac bulla

cederet & de apostolicis sanctionibus; se omnimodo dis-
cederet & in buendum maximam apud beatum
clementem proficiat successu reverentia locum
continuo caepit uenerationis habere; & in cagna
apud eum familiariter tractis gratia obtinere;
Sed cum de omni beatus uir dyonisi
uicem disponeret & in exemplo omnibus; declarare
contigit filippum spacie episcopum emigrare
demundo; Tunc beatus clementis sanctum dyonisium
episcopum ordinavit & potestatem quam clementis
a beato petro acciperat ei tradidit dicens;
Vade per orbem; occidentis praedicare euange-
lium regni caelestis & ligandi soluendiq; tibi
sit concessa potestas. ut christi euangelium per te
longe lateq; diffusum; meritis audire. Euge-
serue bone & fidelis quia super pauca fuisti fidelis.
super multa constituta in te in gaudium
domini tui; Sociosque eius secutus in cellam
& lucianum cedhibit ut in ore duorum uel tri-
um testium christiana religio ignotis partibus
traderetur. Quicum simul peruenissent
per gentes perueniunt ad portum aere
illud cedno cum fidelibus.

Lectentium civitate at; Tunc sc̄ dyonisius m̄cer
 cellum in sp̄cniis distancat. ut uerbum uirg
 xpi edesiḡ minis traxer̄; Sc̄ igitur dyonisius
 sc̄ sp̄ calore succensus & apostolica p̄te dicitur
 potestate. quique ab ecc̄to demen te diuini
 uerbi semine gentib; suscipere et eroganda non
 f̄roci tatem incredul̄s reputans gentis. inde
 oru ab; populis cano tatur inf̄sate p̄cedi
 cator. Sed beccatissimi principis apostolorum
 inf̄mectus exemplo. qui rom̄anis fuerat
 p̄oenis cetro ab; datur. Ubi apud gallicas am
 plius gentilitatis f̄ uere cognouit errorem.
 illic diuine protectione munitus. f̄or tisse
 & uerus p̄cedic̄tor inmersit. ut qui merūrat
 esse conf̄tor p̄ f̄ctus fieri non c̄nd̄tetur.
 & m̄cer tyr̄. A quib; n̄cque p̄corib; sc̄osa
 tur nino dir̄cto ipse cum ^{sc̄oluliano} scarustico & sc̄o
 eleutherio p̄corisius c̄dierunt. Sc̄m n̄c̄m q; lu
 accenum p̄terbuterū honore p̄f̄unc tum. c̄d
 bel uaccensem dirigit urbem. Ut ipse p̄cor
 modo incredulis populis euanḡlium uerita
 tis inf̄r̄. Ipse uero sc̄ dyonisius p̄corisius.

remaneat quod ciuitas quā uis p̄cc̄ uic̄ ḡn̄aliū.
t̄c̄m̄en̄ er̄cat̄ errorib; & quicquid f̄ē d̄c̄c̄a;
Nam licet m̄c̄gn̄is magnis effect̄ p̄c̄ ḡn̄orū
f̄c̄ib; in uolūta f̄c̄un̄ d̄c̄ t̄c̄m̄en̄ t̄err̄is̄ cor̄bo
rib; nemorosce uineis aberrimce c̄c̄ r̄f̄c̄ta
pollebat̄ com̄mer̄c̄is̄ t̄r̄c̄p̄īz̄c̄um̄. Quē s̄ē
ḡon̄ḡ uell̄ c̄c̄c̄ē p̄r̄p̄lexu & copice p̄r̄c̄ium al
uer̄ suī ciuib; un̄ d̄c̄ m̄in̄is̄ t̄r̄at̄ & non p̄cc̄r̄ū
mur̄is̄ nos̄ciat̄ p̄r̄f̄c̄t̄ē m̄un̄im̄en̄ ip̄s̄um̄q;
in̄s̄ulē pot̄ius̄ quē ur̄bis̄ sp̄c̄t̄ium̄ l̄c̄c̄īc̄is̄ suī
un̄ d̄c̄ c̄on̄duc̄it̄. Hunc ergo locum cum d̄i
f̄c̄m̄ulus̄ exp̄edit̄ & f̄id̄ēī cor̄ m̄c̄c̄us̄ c̄on
f̄c̄t̄iā d̄ī sē om̄nī pot̄ent̄is̄ ubiq; auxilio
com̄it̄antē. ēd̄ēf̄ic̄c̄ ib̄idem̄ iux̄t̄c̄ uir̄um̄
succ̄rum̄ ut̄ noūis̄ c̄al̄huc̄ c̄c̄dūencē poterat.
d̄n̄ī n̄r̄ī ih̄ū xp̄ī in̄ honorē c̄on̄strux̄it̄. ut̄ru
d̄is̄ popul̄us̄ quī uer̄ī t̄atē er̄cet̄ eūangel̄ium
b̄ūend̄us̄. s̄c̄ī ēor̄ illic̄ l̄c̄c̄ūac̄ȳ un̄ d̄c̄ r̄ēs̄p̄er̄ḡēt̄.
Cumq; b̄ēat̄iss̄im̄us̄ uir̄ diē noct̄uq; doct̄ri
nis̄ ins̄ist̄at̄ p̄ī d̄c̄c̄tis̄ & xp̄ī popul̄um̄ d̄ēan̄
t̄ā quī h̄or̄c̄is̄ f̄c̄ūc̄ibus̄ lib̄er̄et̄ & ut̄ quos̄ sub
t̄r̄c̄hēbat̄ m̄undō dignos̄ t̄r̄c̄on̄s̄m̄it̄ t̄er̄ē

44
celo: fecit se scilicet accitatus longe lateq; dif-
fundit eadq; iam non modica populorum turba
dignum se gloriabatur pro sulem habitura.
Sicque fecit ut & sic cerdotum grecus divi-
ni ministeris dispensaret & celebrandos pro bac-
tisq; personis & dignis mensuris suis ordinibus
amplior &. Sed dominus ihu xpi. quibecetissimi
iurisdictionis iam non potest celebratur fecit celas.
ut posita super candela labrum lucerna in ore du-
lit mirabilis; lucis suae gradus ministraret &. Tan-
tatis per illum dignabatur exerceat virtu-
tes ut rebellum corda generalium non mi-
nus praedicationibus; quae ipsi ut autibus; coti-
die roboraret &. Per idem vero tempus quoda-
lice gerebantur scilicet unum pro comio longe se-
lateq; diffudit in tantum ut domitiani
qui secundum christianos post nerone perse-
cutione exercuit vulgi relatione prae-
ueniret ad culam. Qui in tanta rebus
indignationis excor sit ut ubi cumq; xpi-
anum quempiam reperisset aut dissach-
ficaret in cestis aut diuersis poenis addi etur

puēndus gladio crederetur; His itaq; legib; subdi-
ctis sibi nationes ar^{ant} ticos in cognite xpi fecunditas p
fectio influebat; Nulla iam pro xpo cententib; p^{re}
sentis uite indulgebatur tranquillitas nulla scōri
mcor tyrum exet excusate liber ticos sed omnes
impium seruentes edic tum quod stectutum acesce
re subdit. ticos gredi nullus caudebat; Nam elata
apcrutione cū gōri strepitupcor tibus; dirigit
occidentis ut scōm uirum dyonisiū per quē sentes
ubicūq; reperire potuissēt aut decreta principis ob
seruare & car poenis laceretis immensis capite
plederetur. Itaque cum decreta principis
appertiosus cepissent gallicorum pene erant
fines. Quilico beati uiri celebre nom innotuit.
sicq; ut eis fuerat impercatum. ueloci cursu cumenty
bus animis uultib; trucidissimis pccrissus ceciderunt.
Sēm uero dyonisiū contrapfidos inueniunt dimi
cantem & p^{re}dicacione continua uulgi multitu
dine ad fidem inueniunt icem uocantē. Cum quo
& icem beatū uirum iusticū p^{re}tor & eleutheriū
dicē conem. quos ipse beatus uir in suis ordib; conse
crarat. p^{re}dicacionis eius socios & discipulos.

per s&ctoru dicit furor inuenit. Huius uiri abeati
 dyonisi numquã peccata ebcontur abesse p&cesentia
 quos diuina p&ces celer niregni iam p&cesciebat ee.
 confor aer. Gaudet eor scene pius peccat& induoru
 p&fectib; filiorum. cu& digni filii peccatis scer anam
 spirit&clib; humeris leuigarent ut onera carnis ab
 id&ta ad purum uclerent & heris uolcare fulgore.
 Per s&ctionis ergo publicata sententia impioru
 gaudens turbæ p&greditur. & contra dñi scemulos
 pugnatura conspirat. Miroque modo inermib;
 uiris non ucleret plebs armata resistere. Tunc
 hostis antiquus uidens sibi perire. quod dño constabat
 seruceri & cessidua populoru conuersatione p&ficere.
 tota ar&dis succo calliditate ad impugnanda
 que fuerat constructa conuertit. & eos qui unum
 & uerum dñm scilicet bap&timatis ia unda rep&sat se
 credere scete ebcontur. diuersitate sup&plicium
 turcerunt. Sed sci uiri xpi confessores & incen
 tyres. impiorum lectran&tib; uim sc& p&cedica
 tionis & incognis uirtutib; obui centes. Nullo
 metu aerriti rep&borum xpi & lesiam noue
 cotidie f&eunditate dicebant. Cũq; xpi

eclesie predicatorum suorum meritis & ora fun-
decate quicquid in turbinis pcellat quelic
torum pendie crescer & decugeret ipse & iam
gr mconis frax in mconitior sub acta cordis con-
pundatione colla se icem xpi iugo domata geu-
debat. Ab ipsis demique disarue bcentur idola
quorum summo fuerant & studio febri cata & por-
tum seductis in uento idolorum gaudebcat pes-
se necus regia. Lugebat tunc portio uicta
dicabolium dea uictrix eclesie legio triu-
phcer & cuq; ecclie gererentur furore atro-
cissimo ministri crudelitatis accensi unus
ex his sem uirum dionisium cum magna cordis
seueritate adloquitur dicens. Tunc es ille
infernissimus senex quideorum nrorum cul-
tura euccuas & inuicissimi principis factu-
te contempnis. Dic ergo cuius te assensisse
cultorem aut que confessione tuedicationis
adsensib. Tunc hu tres bectissimi uiri dyo-
nisius rusticus & eleutherius triumphero-
rum in camino ignis deambulantiu spise
ferti caris mecta quocsi ex uno ore uidem

interroganti dederunt responsum. Condi-
 tio nra xpian legi noscitur femulcerique
 uero confiteamur liquido tuis aurib; intama-
 mus. Confitemur p pater & filiu & spm scm pa-
 tre ingenitum filiu a solo pater genitu spm
 scm ab utroq; credimus pcedente. Adhuc impius
 persecutor beator interrogat scos ergo princi-
 pum a uobis iussa contempnuntur & non ura con-
 fessio inuictissimoru deorum iura respondit.
 Sciut superius un animiter respondentes dix-
 erunt. Ut presertim sumus xpm di filium nccum
 ex maria uirgine que cunctis populis certap
 nuntiamus audetia & credimus & confitemur
 & ortenondisidamus concludere. In hac scos
 uiros fidei constantia permconentes se uilic
 toris longononspatio differentes felicia col-
 lce pfide xpi submissa p se uos in uero arun-
 cauit. Reddentes terre corpora bectes celo
 animas intule. Namque ad ostendendum
 diuina pi & cesmcor tyrib; suis conlata uictona
 cu corporib; absistice capita uiderentur eorū
 ut poterant lingue dnm fecerentur;

Quere beata nimium & donno gratia so adces
Oscā & uere lacud condice frco rā mactos in tr̄ quos
nec primus & secundus potuit esse nec tertius
Sed sc̄i trinitatis gloriam confitentes uno am
plius ab urbe milicario p̄cer uim in monticolū
trino meruerunt in car tyrio consecrari
Iacebant denique in uerticem montis absisa
corpora p̄giosa implebatur in car tyribus
xpi quod olim prophete p̄s dixerat ad futurum
Ut in conspectu dñi p̄giose per m̄cerent
morat̄ uistorum. Hic inq; adde clarandam
in car tyris & sacerdotis primi meriti ecc̄ glori
osa ut p̄ quem seductis primo ceperat fructus
horum eo amplius glorie ipsius p̄cer & triumphum
beatissimi sedyoni su & pontificis ue
nerandi sc̄m ex anime cadaver erexit. beata
quem m̄ceru caput a corpore licet uis ense arun
cato pendulo cepit brechinis uel diatone atq;
ab illo montis cacumine duob; fere milib; fir
mis gressib; ad portat̄. Nouo & prius in audi
to miraculo excc̄m̄ corpus uiuentis cur
re se mox & homo ic̄ mor. tuus firmis incede

replantis.

Beatorum iugur rustici & leuthegi metu
 entes impii ne conuersi populi
 fidelissima p[ro]bat[io]q; deuotio ^{rudior}
 corpore p[ro] futura sibi ad p[ro]curo animum tumu
 lce consecrarent inuito consilio inposita nau
 bus in profundissimum deorsuerunt gur gi de
 demer gi. Sed d[omi]ni p[ro]f[er] bonus iustus &
 misericors qui misericordia suam hu
 mano generi n[on] quicquam negat. qui phoerco
 nis consilium rubri maris unda submersit.
 & ^{hald f[er]uit} achito fellis icatu femineo colloca trunca
 ut ipse impudentem consilii misericordie
 sue carae destruxit ut p[ro] d[omi]na du celu
 minaria non gur giat unda submergeret.
 sed xpi habere & fortis & lesice bellatores.
 Item macronica que decem catullis nomi
 ne que licet paganorum adhuc & rogibus
 tenere car ad dicere conuersa acmen
 ad fidem xpi p[er] exempla maritimum sedesi
 derare & mente monstrabat & opere.
 Di ergo misericordia inspirate maote
 uirtutis consilium ad p[ro]curo ut adq; ad conuuiu.

uenire postulat per curretes; Cumq; eis copia
oblati te humanitatis expendit ame
moniam missa eorum que suscipere cogent
de dicitur sit; Denique fidelibus suis archa
nec sui pectoris reserauit ut sub stracate fur
to proceatose corpora mercurii beccatorum
infecto procul ab urbe memorate leopide
in gello quem seguiti peccauerat ad futurum
lectenter absconderent qui iussu complentes
festinenter quod eis preceptum fuerat exse
cuntur; O furum laudabile qui cui quicquam non
intulit decem num sed mcegis omnibus beccatu
contulit lucrum. Cumq; ut moris est scationis
sue segitem se erectus produceret ager. ite bea
torum mercurii est ubi acate ditatus.
ut & centuplicatu fructum cultor adque
reret & peccatricem meretur salutem
& magnum thesaurum posteris consecraret.
Predicite itaque meritis famulice homi
ni memor mercurii secretorum cum
primum persecutionis uideret debuisse
ferre locum secretorum mercurii ossa ser

48
uicentē omnino ciuitudine requisitū cōd; in
uentum in gentis mcausolei constructione
significat. Quā uenerabilem feminā non in
merito credimus sine dubio scis mcausolei;
cōd hēsisse quia nisi eam redemptor omnium
cōd agnitionē sui nominis uenire uoluisset ne
quāquam eius p̄d̄tori consilium acerte p̄d̄ce
tis infunderet. Nāc quē cōdque ullā ambigūe
acerte confidimus utque beatorum mcausolei
officē seruauit eorum intercessionib; cōd fidei
pertingeret ueritate m̄ xpianorum igitur
urbē quā plurimā quib; beatorum mcausolei
fueret cōdmonitione conuersa omnino
ad; cōdque quā que uipoterat omni cōde
uotione sumo que cō studio sup̄scorum mcausolei
tyrum beate caduera & ecclesiam construxe
runt. Quinque glorie trinitatis trino nu
mero dignis cōdromatib; humauerunt ad
quorum digna corpora di omnipotentis opi
tulante clemētia cotidie uirtutum in
signia dedecentur. Quis & lenis sermo
ut que lingua acertorum mcausolei sus

ficitur de narrare uir autis quoniam donec
ipsum quosunt humenismenab. retiner. Infir
mifcluctem. debilib; gressus cecis uifum
furdif ceudicum & mutis redditur fermo.
In mundi fpi ab obfessis corporibus expellun
tur & pice uoate felici excauditione pin
guetunt; Nos ipsos quce uis in meritor eo
rum credimus scce cni pre ab; adiuuen
dos qui ut ebeates & indigni eorum uobis sen
empcissionis psumpsimus in timore.
Non enim ingenu capce uate ceut propri
fensus in dustrice sed quod uiderum fide
lium nobis relcacione pccauerunt. & quod
ex pccate in quibus decem pccginulis udera
nis pccuca ut potuimus longo spcctio in
litate didicimus; Nam sicut mcciorum cog
nouimus collo quia peritatorum timentis
dm & studio sce caritatis cordentes multa
de beccatorum uirorum pccclarte ceat m
nce ad lccudem xpi & gloria mccr tyru
ob memoria posteriorum scce cni stude
runt in deye carnis; Sed subripiente

B

f

negligentia & cetera qui procurrerent hostis inu-
dice flammarum incendio feruntur esse
consumptae; Nec uirarum mentium sollem
capere ciuites expectatis que die accidunt uelle
pensare que reticentur incciora hoc ta-
men cebs que ulla dubitatione confidimus
multa eos pro xpi subisse certamina quan-
do usq; ad presens acuta per eos diuina uir-
tutis cotidie dignetur declarare miracula;

Pcessi sunt autem scimar tyres xpi dionysius
rusticus & eleutherius uii idus octobris
sub domitiano imperatore apud gellices
pccrisius cum tate regnante dno nro ihu xpo
quicūpccre & spūscō uiuit & regnat in secl secl am

**IN NOMINE DIS SUMMI INCIPIT HUMILIA
HUSDE BENTISSIMI DIONISII LECENDAE HODIE
FESTIUITATIS EIVS;**

Scam cedq; gloriosam & omni uenerati-
one colendam becatissimi pccris nri
Decedq; pccris scis simi dionysii nobis
hodie dilectissimi frs festiuitatem diui-
na pccris renouere dignitate est;